

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут філології

Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи О. Б. Жильцов

“ 05 ” 09 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНА ЛІНГВІСТИКА: ЛАТИНСЬКА МОВА»

для студентів

Спеціальності	035 Філологія
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	Мова і література (англійська), Мова і література (німецька), Мова і література (іспанська), Мова і література (французька), Мова і література (італійська)
спеціалізації	035.04 Германські мови і літератури (переклад включно) 035.05 Романські мови і літератури (переклад включно)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02138554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 02 42/19

(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові) Жильцов

« » 2019

Київ – 2019-2020 н.р.

Розробник:

Санжарова Г.Ф. – ст. викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Викладачі:

Дзюбенко О.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Санжарова Г.Ф. – ст. викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Протокол від _____ 2018 р. № _____
Завідувач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

 (Р. К. Махачашвілі)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником проектної групи)
Мова та література (англійська):

_____._____.2018 р.
Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) (Якуба В.В.)

Мова та література (німецька):
_____._____.2018 р.
Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) (Шапочкіна О.В.)

Мова та література (іспанська):
_____._____.2018 р.
Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) (Підпригора Ю.Г.)

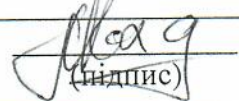
Мова та література (італійська)
_____._____.2018 р.
Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) (Махачашвілі Р.К.)

Мова та література (французька):
Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) (Мікіна О.Г.)

Робочу програму перевірено
_____ 2018 р.

Заступник директора Інституту філології з науково-методичної та навчальної роботи
 (Заяць Л.І.)

Пролонговано:

на 20_/20_н.р	 (підпис)	Р.К. Махачашвілі ПІБ	«29» 08 20 19 р.	протокол № 1
на 20_/20_н.р	_____ (підпис)	() ПІБ	«__»__ 20 __ р.	протокол № __
на 20_/20_н.р	_____ (підпис)	() ПІБ	«__»__ 20 __ р.	протокол № __
на 20_/20_н.р	_____ (підпис)	() ПІБ	«__»__ 20 __ р.	протокол № __

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Результати навчання за дисципліною.....	6
4. Структура навчальної дисципліни.....	7
5. Програма навчальної дисципліни	10
6. Контроль навчальних досягнень.....	18
7. Навчально-методична картка дисципліни.....	24
8. Рекомендовані джерела.....	27

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
«Сучасна лінгвістика»			
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180		
Курс	1		1
Семестр	1	2	1
Кількість змістових модулів з розподілом:	3		3
Обсяг кредитів	4	2	6
Обсяг годин, в тому числі:	120	60	180
Аудиторні	56	28	24
Модульний контроль	8	4	-
Семестровий контроль	15	15	30
Самостійна робота	31	13	126
Форма семестрового контролю	залік, екзамен		залік, екзамен
<i>Змістовий модуль «ЛАТИНСЬКА МОВА»</i>			
Курс	1		1
Семестр	1		1
Кількість змістових модулів з розподілом:	2		2
Обсяг кредитів	2		2
Обсяг годин, в тому числі:	60		60
Аудиторні	38		8
Модульний контроль	4		-
Семестровий контроль	-		-
Самостійна робота	18		52
Форма семестрового контролю	залік		залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма з навчальної дисципліни “Сучасна лінгвістика: Латинська мова” є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства для студентів I курсу спеціальності «035 Філологія» за освітньою програмою: «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Мова і література (іспанська)», «Мова і література (французька)», «Мова і література (італійська)» відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Мета курсу – ознайомити студентів з основними поняттями та термінами лінгвістики, розширити їх лінгвістичний світогляд, підготувати студентів до вивчення і сприйняття інших предметів лінгвістичного циклу, культурологічних та гуманітарних дисциплін.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування у студентів теоретичних знань про систему і структуру латинської мови, її основні морфологічні категорії, граматичні форми та синтаксичні конструкції;
- виявлення впливу латинської мови на фонетику, морфологію та лексику мов романської та германської мовних груп.

Під час практичних занять та самостійної роботи студенти набувають таких програмних компетентностей:

«Мова і література (англійська)»:

ЗК 2 - здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості.

ЗК 4 - уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5 - цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ФК 7- інформаційна компетенція (обізнаність студентів щодо сучасних інтернет-технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі інтернет);

ФК 8 - комунікативно – технічна компетенція (опанування студентами навичок використання сучасних інформаційних технологій в професійної діяльності а саме: робота з документами форматів Word, Exel, Power Point, Smart Notebook та ін., навички роботи зі смарт-дошкою, вміння створювати власні проекти та презентації із використанням засобів ІКТ тощо).

« Мова і література (німецька) », « Мова і література (іспанська) », « Мова і література (французька) », « Мова і література (італійська)»:

ЗК 3 – здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості.

ЗК 4 – уміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5 – здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, уміння ефективно планувати й розподіляти свій час.

ЗК 6 – здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8 – уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9 – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

ЗК 10 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11 – здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.

ЗК 12 – здатність адаптуватися до нових ситуацій та генерувати нові ідеї.

ЗК 13 – здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 14 – формування лідерських якостей.

ЗК 15 – толерантність, увага до відмінностей та впливу різних культур і традицій інших країн.

ФК 1 – філологічна компетентність: здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах, володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

3. Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну, студенти повинні мати такі **програмні результати навчання**:

« **Мова і література (англійська)** »:

ПРН 3 - розуміння новітніх лінгвістичних теорій та їх інтерпретацій;

« **Мова і література (німецька)** », « **Мова і література (іспанська)** », « **Мова і література (французька)** », « **Мова і література (італійська)** »:

ПРН 1 – знання та розуміння новітніх лінгвістичних і літературознавчих теорій та їх інтерпретацій.

ПРН 6 – уміння застосовувати мовні знання на всіх рівнях сучасної літературної мови з дотриманням стилістичних, лексичних, орфоепічних та граматичних норм та застосування мовленнєвих умінь у педагогічній практиці.

ПРН 11– здатність реалізовувати основні управлінські функції аналізу, організації, контролю, самоконтролю в процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності.

ПРН 12– здатність складати різні види планів для організації процесу навчання іноземною мовою.

ПРН 13– здатність конструювати особистий освітній продукт.

ПРН 17– оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 18– цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ПРН 19– оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору.

ПРН 20– дотримуватися правил академічної доброчесності.

Наприкінці вивчення дисципліни студент має знати

- базові положення з фонетики, морфології та синтаксису латинської мови;
- знати окремі словотворчі елементи та сутність процесів словотворення;
- знати напам'ять крилаті вислови (100 одиниць) і вірші, необхідний мінімум яких

визначається програмою;

- засвоїти лексичний мінімум;
- визначати граматичні форми в контексті та поза контекстом;
- вміти утворювати морфологічні форми та синтаксичні конструкції латинської мови;
- набути практичних навичок роботи по перекладу зі словником;
- вміти знаходити спорідненості та запозичення з латини сучасними західноєвропейськими та східнослов'янськими мовами, у тому числі й українською;
- віднаходити відповідники граматичних явищ в інших мовах;
- вміти читати, перекладати та проводити лексико-синтаксичний аналіз латинських текстів та фрагментів із оригінальних творів античних авторів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна		
		Практичні	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 1. Фонетика. Морфологія.				
Тема 1. Роль латинської мови та римської культури для Європи. Фонетика. Графіка.	2	2		
Тема 2. Морфологія. Іменник. Перша відміна іменників. Особові займенники. Зворотній займенник. Прийменники.	3	2	1	
Тема 3. Дієслово. Наказовий спосіб. Теперішній час: Praesens indicativi activi et passivi. Синтаксис простого речення.	5	4	1	
Тема 4. Друга відміна іменників. Прикметники першої та другої відмін. Присвійні займенники.	3	2	1	
Тема 5. Вказівні займенники. Займенникові прикметники. Синтаксис пасивної конструкції.	3	2	1	
Тема 6. Часи недоконаного виду: Imperfectum indicativi activi et passivi. Futurum I indicativi activi et passivi.	6	4	2	
Тема 7. Займенники: питальні, відносні, означальні, неозначені, заперечні.	1		1	
Модульний контроль	2			2
Разом за I модуль	25	16	7	2

Змістовий модуль II. Морфологія та основи синтаксису.				
Тема 1. Третя відміна іменників.	5	4	1	
Тема 2. Прикметники третьої відміни. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.	3	2	1	
Тема 3. Четверта та п'ята відміни іменників.	1		1	
Тема 4. Ступені порівняння прикметників. Прислівник.	3	2	1	
Тема 5. Часи доконаного виду: Perfectum, plusquamperfectum et futurum II indicativi activi et passivi	6	4	2	
Тема 6. Числівник. Римський календар	3	2	1	
Тема 7. Інфінітиви. Інфінітивні звороти.	5	4	1	
Тема 8. Умовний спосіб. Функції кон'юнктива у незалежних реченнях. Gaudeamus. Синтаксис складного речення.	7	4	3	
Модульний контроль	2			2
Разом за II модуль	35	22	11	2
Усього за семестр	60	38	18	4

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна:	
		Практичні	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Фонетика. Морфологія.			
Тема 1. Латинський алфавіт. Фонетика. Морфологія. Іменник. I-II відміни іменників. Прикметники I-II відмін. Присвійні займенники. Особові, зворотній займенники. Прийменники.	4	2	2
Тема 2. Дієслово. Наказовий спосіб. Теперішній час (Praesens indicativi activi et passivi). Синтаксис простого речення. Синтаксис пасивної конструкції	5	2	3

Тема 3. Часи недоконаного виду: Imperfectum, Futurum I indicativi activi et passivi.	4		4
Тема 4. Третя відміна іменників.	5		5
Тема 5. Прикметники третьої відміни. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.	4		4
Тема 6. Четверта та п'ята відміни іменників.	4		4
Тема 7. Займенники: вказівні, питальні, відносні, заперечні. Займенникові прикметники.	4		4
Разом	30	4	26
Змістовий модуль II. Морфологія та основи синтаксису.			
Тема 1. Ступені порівняння прикметників. Прислівник.	4		4
Тема 2. Часи доконаного виду активного та пасивного стану: Perfectum, plusquamperfectum et futurum II indicativi activi et passivi	4		4
Тема 3. Числівник. Римський календар	4		4
Тема 4. Інфінітиви. Інфінітивні звороти.	5		5
Тема 5. Умовний спосіб. Функції кон'юнктива у незалежних реченнях. Gaudeamus.	6	2	4
Тема 6. Синтаксис складного речення.	8	2	6
Разом	30	26	4
Підготовка та проходження контрольних заходів			
Усього	60	8	52

Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Тема 1.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Місце латинської мови серед інших індоєвропейських мов. Історія і значення вивчення латинської мови. Латинський алфавіт. Правила вимови: голосні, приголосні, буквосполучення. Складоподіл. Довгота та короткість складу. Правила наголосу. Суфікси з довгими та короткими голосними.

Основні поняття теми: алфавіт, буквосполучення, голосний звук, приголосний звук, дифтонг, диграф, довгота складу, короткість складу, наголос.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 10-13.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ...С. 10-13.

Тема 2.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Загальні відомості про частини мови. Іменник. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Словникова форма іменника. Перша відміна іменників. Винятки чоловічого роду. Правила відмінювання іменників та прикметників на – а. Морфологічний розбір іменника. Дієслово *esse*. Заперечення.

Самостійна робота (2 год.)

Особові займенники. Зворотній займенник. Прийменник. Вживання прийменників з акузативом та аблативом. Прийменники з двома відмінками.

Основні поняття теми: відміна, відмінок, граматична категорія, словникова форма.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 15-17; 26-27; 37.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 18-24; 40-41;50.

Тема 3.

Практичні заняття 3-4 (4 год.)

Дієслово, його граматичні категорії. Основні форми дієслова (словникові форми). Чотири дієвідмини латинського дієслова. Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану. Особові закінчення та особливості відмінювання дієслів 1-4 дієвідмін. Морфологічний аналіз дієслова. Синтаксис простого речення.

Основні поняття теми: граматична категорія, дієвідміна, інфінітив, неособова форма, основа, особова форма, спосіб, стан, активна конструкція, пасивна конструкція.

Рекомендована література

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 13-17; 25-31.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 25-35.

Тема 4.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Друга відміна іменників. Особливості відмінювання іменників чоловічого та середнього роду. Граматичні категорії прикметника. Прикметники першої групи (I-II відміни). Присвійні займенники. Узгодження прикметників та займенників з іменниками. Морфологічний розбір прикметника.

Основні поняття теми: відміна, відмінок, рід, граматична категорія, словникова форма.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 15-17; С. 23-26.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.36-50 .

Тема 5.

Практичне заняття 6 (2 год.)

Вказівні займенники. Займенникові прикметники. Синтаксис пасивної конструкції. Ablativus auctoris, Ablativus instrumenti.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 23-26.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.36-50 .

Тема 6.

Практичні заняття 6-7 (4 год.)

Часи системи інфекта: минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану (Imperfectum indicativi activi et passivi); майбутній час I недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану (Futurum I indicativi activi et passivi).

Основні поняття теми: граматична категорія, вид, час, дієвідміна, інфінітив, основа.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 32-36; 39-41.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.67-76 .

Тема 7.

Самостійна робота (1 год.)

Займенник. Розряди займенників за значенням і граматичними ознаками. Утворення і відмінювання займенників. Морфологічний аналіз займенника. Особливості відмінювання вказівних, питальних, відносних, заперечних, означальних, неозначених займенників.

Основні поняття теми: розряд, словникова форма, парадигма відмінювання, відносний займенник, вказівний займенник, заперечний займенник, неозначений займенник, означальний займенник.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 104-111.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 146-155.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Морфологія та основи синтаксису.

Тема 1.

Практичні заняття 8-9 (4 год.)

Третя відміна іменників. Визначення іменників третьої відміни. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни.

Основні поняття теми: практична основа, відміна, сигматичний, асигматичний тип, рівноскладовий, нерівноскладовий іменник, голосний, приголосний і мішаний типи відмінювання, словникова форма, основа.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 44-47.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 78-92.

Тема 2.

Практичне заняття 10 (2 год.)

Прикметники третьої відміни. Визначення прикметників третьої відміни, їх поділ на три групи, словниковий запис прикметників третьої відміни. Правила відмінювання прикметників трьох закінчень, двох закінчень та одного закінчення. Узгодження прикметників з іменниками. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.

Основні поняття теми: прикметник, відміна, родові закінчення, основа інфекта, суфікс, дієвідміна.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 58-61; 98-100.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 95-102.

Тема 3.

Самостійна робота (1 год.)

Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників. Відмінювання іменників четвертої та п'ятої відмін. Винятки. Система відмін.

Основні поняття теми: відміна, граматична категорія, рід, число, відмінок, словникова форма.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 84-88.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.126-136.

Тема 4.

Практичне заняття 11 (2 год.)

Ступені порівняння прикметників. Спосіб творення та особливості відмінювання прикметників вищого ступеня (gradus comparativus). Спосіб творення та особливості відмінювання прикметників найвищого ступеня (gradus superlativus). Суплетивні ступені порівняння прикметників. Синтаксис відмінків при ступенях порівняння прикметників. Прислівник.

Основні поняття теми: вищий ступінь порівняння, найвищий ступінь порівняння, неповні ступені порівняння, суплетивні ступені порівняння.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 61-70.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 136-145.

Тема 5.

Практичні заняття 12-13 (4 год.)

Часи системи перфекта: Perfectum, Plusquamperfectum et Futurum II indicativi activi. Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Часи системи перфекта пасивного стану: Perfectum, Plusquamperfectum et futurum II indicativi passivi.

Основні поняття теми: система перфекта, доконаний вид, перфект, плюсквамперфект, дієприкметник, футурум, регулярні дієслова.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 81-83, 92-96; 101-102; 117-120.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.104-125.

Тема 6.

Практичне заняття 14 (2 год.)

Числівник. Розряди числівників. Творення, відмінювання числівників. Синтаксис числівників. Римський календар.

Основні поняття теми: кількісні числівники, порядкові числівники, дробові числівники.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 133-138.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 164-174.

Тема 7.

Практичні заняття 15-16 (4 год.)

Форми інфінітива. Інфінітивні звороти: Accusativus cum infinitivo (Знахідний з інфінітивом). Nominativus cum infinitivo (Називний з інфінітивом). Особливості аналізу та перекладу синтаксичних конструкцій.

Основні поняття теми: Інфінітивні звороти, підрядне речення, синтаксична конструкція, типи інфінітивів.

Рекомендована література

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 124-130.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 190-197.

Тема 8.

Самостійна робота (3 год.)

Умовний спосіб. Утворення часів кон'юнктива. Функції кон'юнктива у незалежних реченнях. Вивчення гімну студентів Gaudeamus. Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети (ut/ne finale); підрядні додаткові (ut/ne obiectivum), підрядні речення часу (cum temporale, cum historicum).

Практичні заняття 18-19 (4 год.)

Переклад фрагментів із оригінальних творів античних авторів з граматичним коментарем.

Перевірка лексичного мінімуму та крилатих виразів.

Основні поняття теми: умовний спосіб, кон'юнктив спонукання, побажання, незалежне речення, умовний спосіб.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 147-155; С. 156-169.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 198-202; С. 203-217.

Основні поняття теми: умовний спосіб, узгодження часів, складнопідрядне речення.

Заочна форма навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Тема 1. Практичне заняття 1 (2 год.); самостійна робота (2 год.)

Місце латинської мови серед інших індоєвропейських мов. Історія і значення вивчення латинської мови. Латинський алфавіт. Фонетика. Правила вимови. Правила наголосу.

Загальні відомості про іменник. Словникова форма іменника. Перша та друга відміни іменників. Дієслово *esse*.

Граматичні категорії прикметника. Прикметники першої групи (I-II відміни). Присвійні займенники. Узгодження прикметників та займенників з іменниками.

Особові займенники. Зворотній займенник. Прийменник.

Основні поняття теми: алфавіт, буквосполучення, голосний звук, приголосний звук, дифтонг, диграф, довгота складу, короткість складу, наголос, відміна, відмінок, рід, граматична категорія, словникова форма.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 10-17; 23-27; 37.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ... С. 10-13; 18-24; 36-50.

Тема 2. Практичне заняття 2 (2 год.); самостійна робота (3 год.)

Дієслово, його граматичні категорії. Основні форми дієслова (словникові форми). Чотири дієвідміни латинського дієслова. Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану. Синтаксис простого речення. Синтаксис пасивної конструкції.

Основні поняття теми: граматична категорія, дієвідміна, інфінітив, неособова форма, основа, особова форма, спосіб, стан, активна конструкція, пасивна конструкція.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 13-17; 25-31.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ... С. 25-35.

Тема 3. Самостійна робота (4 год.)

Часи недоконаного виду: минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану (*Imperfectum indicativi activi et passivi*); майбутній час I недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану (*Futurum I indicativi activi et passivi*).

Основні поняття теми: граматична категорія, вид, час, дієвідміна, інфінітив, основа.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 32-36; 39-41.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ... С.67-76 .

Тема 4. Самостійна робота (5 год.)

Третя відміна іменників. Визначення іменників третьої відміни. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни.

Основні поняття теми: практична основа, відміна, сигматичний, асигматичний тип, рівноскладовий, нерівноскладовий іменник, голосний, приголосний і мішаний типи відмінювання, словникова форма, основа.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 44-47.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 78-92.

Тема 5. Самостійна робота (4 год.)

Прикметники третьої відміни. Визначення прикметників третьої відміни, їх поділ на три групи, словниковий запис прикметників третьої відміни. Правила відмінювання прикметників трьох закінчень, двох закінчень та одного закінчення. Узгодження прикметників з іменниками. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.

Основні поняття теми: прикметник, відміна, родові закінчення, основа інфекта, суфікс, дієвідміна.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 58-61; 98-100.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 95-102.

Тема 6. Самостійна робота (4 год.)

Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників.

Відмінювання іменників четвертої та п'ятої відмін. Винятки. Система відмін.

Основні поняття теми: відміна, граматична категорія, рід, число, відмінок, словникова форма.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 84-88.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.126-136.

Тема 7. Самостійна робота (4 год.)

Займенник. Розряди займенників за значенням і граматичними ознаками. Утворення і відмінювання займенників. Морфологічний аналіз займенника. Особливості відмінювання вказівних, питальних, відносних, заперечних займенників.

Основні поняття теми: розряд, словникова форма, парадигма відмінювання, відносний займенник, вказівний займенник, заперечний займенник, неозначений займенник, означальний займенник.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 104-111.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 146-155.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема 1. Самостійна робота (4 год.)

Ступені порівняння прикметників. Суплетивні ступені порівняння прикметників.
Синтаксис відмінків при ступенях порівняння прикметників. Прислівник.

Основні поняття теми: вищий ступінь порівняння, найвищий ступінь порівняння, неповні ступені порівняння, суплетивні ступені порівняння.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 61-70.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 136-145.

Тема 2. Самостійна робота (4 год.)

Часи системи перфекта (часи доконаного виду): Perfectum, Plusquamperfectum et Futurum II indicativi activi et passivi.

Основні поняття теми: система перфекта, доконаний вид, перфект, плюсквамперфект, дієприкметник, футурум, регулярні дієслова.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 81-83, 92-96; 101-102; 117-120.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.104-125.

Тема 3. Самостійна робота (4 год.)

Числівник. Розряди числівників. Творення, відмінювання числівників. Синтаксис числівників. Римський календар.

Основні поняття теми: кількісні числівники, порядкові числівники.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 133-138.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 164-174.

Тема 4. Самостійна робота (5 год.)

Форми інфінітива. Інфінітивні звороти: Accusativus cum infinitivo (Знахідний з інфінітивом). Nominativus cum infinitivo (Називний з інфінітивом). Особливості аналізу та перекладу синтаксичних конструкцій.

Основні поняття теми: Інфінітивні звороти, підрядне речення, синтаксична конструкція, типи інфінітивів.

Рекомендована література

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 124-130.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 190-197.

Тема 5. Практичне заняття 2 (2 год.); самостійна робота (4 год.)

Умовний спосіб. Утворення часів кон'юнктива. Функції кон'юнктива у незалежних реченнях. Вивчення гімну студентів Gaudeamus.

Основні поняття теми: умовний спосіб, кон'юнктив спонукання, побажання, незалежне речення, умовний спосіб.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 147-155.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 198-202.

Тема 6. Практичне заняття 2 (2 год.); самостійна робота (6 год.)

Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети (ut/ne finale); додатку (ut/ne obiectivum), часу (cum temporale, cum historicum).

Основні поняття теми: умовний спосіб, узгодження часів, складнопідрядне речення.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 156-169.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 203-217.

6. Контроль навчальних досягнень

**Система оцінювання навчальних досягнень студентів
Денна форма навчання**

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	8	8	11	11
Робота на практичному занятті	10	8	80	11	110
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
			123		166
Разом		284 балів			

Коефіцієнт : 284:100=2,84

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, самостійну роботу, модульну контрольну роботу.

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Денна форма навчання

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
I СЕМЕСТР			
Змістовий модуль I.			
Тема 2. Особові займенники. Зворотній займенник. Прийменник. Вживання прийменників з акузативом та аблативом. Прийменники з двома відмінками.	аудиторний	5	вересень
Тема 2. Займенники: питальні, відносні, означальні, неозначені, заперечні.	аудиторний	5	жовтень
Змістовий модуль II.			
Тема 9. Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників. Винятки.	аудиторний	5	листопад
Тема 6. Умовний спосіб. Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети (ut/ne finale); підрядні додаткові (ut/ne obiectivum); підрядні речення часу: Cum temporale, Cum historicum.	аудиторний	10 (5*2)	грудень
		<i>Разом: 25 балів</i>	

Кількість балів за роботу на практичних заняттях, за виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

Шкала оцінювання самостійної роботи

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	5	Відмінно
Достатній	4	Добре
Середній	3	Задовільно
Низький	0-2	Незадовільно

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Шкала оцінювання модульної контрольної роботи

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	23-25	Відмінно
Високий	21-22	Дуже добре
Середній	16-20	Добре
Достатній	15-16	Задовільно
Низький	14 і нижче	Незадовільно

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами проміжного контролю за 100-бальною шкалою.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75- 81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Заочна форма навчання

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	4	4
2.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	12	60
3.	Робота на практичному занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	4	40
максимальна кількість балів 104				

Коефіцієнт: 104:100=1,04

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях та самостійну роботу.

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Заочна форма навчання

Змістовий модуль та теми курсу	Бали	Термін виконання
Тема 2. Особові займенники. Зворотній займенник. Прийменник. Вживання прийменників з акузативом та аблативом. Прийменники з двома відмінками.	5	вересень
Тема 3. Часи недоконаного виду: минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану (Imperfectum indicativi activi et passivi); майбутній час I недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану (Futurum I indicativi activi et passivi).	5	жовтень
Тема 4. Третя відміна іменників. Визначення іменників третьої відміни. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни.	5	жовтень
Тема 5. Прикметники третьої відміни. Визначення прикметників третьої відміни, їх поділ на три групи, словниковий запис. Правила відмінювання прикметників трьох закінчень, двох закінчень та одного закінчення. Узгодження прикметників з іменниками. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.	5	жовтень
Тема 6. Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників. Відмінювання іменників четвертої та п'ятої відмін. Винятки.	5	листопад

Тема 7. Займенник. Розряди займенників за значенням і граматичними ознаками. Особливості відмінювання вказівних, питальних, відносних, заперечних займенників.	5	листопад
Тема 1. Ступені порівняння прикметників. Суплетивні ступені порівняння прикметників. Синтаксис відмінків при ступенях порівняння прикметників. Прислівник.	5	листопад
Тема 2. Часи системи перфекта (часи доконаного виду): Perfectum, Plusquamperfectum et Futurum II indicativi activi et passivi.	5	листопад
Тема 3. Числівник. Розряди числівників. Творення, відмінювання числівників. Синтаксис числівників. Римський календар.	5	грудень
Тема 4. Форми інфінітива. Інфінітивні звороти: Accusativus cum infinitivo (Знахідний з інфінітивом). Nominativus cum infinitivo (Називний з інфінітивом). Особливості аналізу та перекладу синтаксичних конструкцій.	5	грудень
Тема 5. Умовний спосіб. Утворення часів кон'юнктива. Функції кон'юнктива у незалежних реченнях. Гімн студентів Gaudeamus.	5	грудень
Тема 6. Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети (ut/ne finale); додатку (ut/ne obiectivum), часу (cum temporale, cum historicum). Переклад латинських текстів з граматичним коментарем.	5	грудень

Шкала оцінювання самостійної роботи

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	5	Відмінно
Достатній	4	Добре
Середній	3	Задовільно
Низький	0-2	Незадовільно

Кількість балів за виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами проміжного контролю за 100-бальною шкалою.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Латинський алфавіт. Правила вимови. Правила наголосу.
Іменник. Словникова форма іменника. Морфологічний аналіз іменника.
Перша відміна іменників.
Друга відміна іменників. Особливості відмінювання іменників чоловічого та середнього роду.
Третя відміна іменників. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. Винятки.
Четверта відміна іменників.
П'ята відміна іменників.
Прикметник. Морфологічний аналіз прикметника. Узгодження прикметників з іменниками.
Прикметники першої групи (I-II відміни).
Прикметники другої групи (III відміна).
Ступені порівняння прикметників.
Прислівник. Ступені порівняння прислівників.
Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.
Дієприкметник минулого часу доконаного виду пасивного стану.
Дієслово. Основні форми дієслова (словникові форми).
Чотири дієвідміни латинського дієслова.
Наказовий спосіб.
Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану.
Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану (Imperfectum indicativi activi et passivi).
Майбутній час I недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану (Futurum I indicativi activi et passivi).
Часи системи перфекта: Perfectum, Plusquamperfectum et Futurum II indicativi activi et passivi.
Дієслово sum, fui, -, esse.
Займенник. Розряди займенників.
Особові займенники. Зворотній займенник. Присвійні займенники.
Вказівні займенники. Питальні, відносні займенники. Заперечні займенники.
Займенникові прикметники.
Прийменник. Вживання прийменників з акузативом та аблативом.
Числівник. Розряди числівників. Творення, відмінювання числівників. Синтаксис числівників.
Синтаксис простого речення.
Синтаксис пасивної конструкції. Ablativus auctoris, Ablativus instrumenti.
Форми інфінітива.
Інфінітивні звороти: Accusativus cum infinitivo (Знахідний з інфінітивом). Nominativus cum infinitivo (Називний з інфінітивом).
Умовний спосіб. Творення часів кон'юнктива.
Функції кон'юнктива у незалежних реченнях.
Підрядні речення мети (Ut/ne finale).
Підрядні речення додатку (Ut/ne obiectivum).
Підрядні речення часу (Cum temporale, Cum historicum).
Гімн студентів Gaudeamus.
Латинські прислів'я та крилаті вирази (100 одиниць).

7. Навчально-методична картка дисципліни

Денна форма навчання

Разом: 60 год.

практичні заняття- 38 год., МК- 4 год., самостійна робота – 18 годин.

Тиждень	1	2	3-4	5	6	7-8
Семестр	I семестр					
Модулі	Змістовий модуль I					
Теми практичних занять	Тема 1. Латинський алфавіт. Фонетика.	Тема 2. Іменник. I відміна. Прийменники.	Тема 3. Дієслово. Наказовий спосіб. Теперішній час.	Тема 4. Іменник. II відміна. Прикметник I-II відміни. Присвійні займенники.	Тема 5. Вказівні займенники. Займенникові прикметники. Синт аксис пасивної конструкції.	Тема 6. Часи недоконаного виду: Imperfectum et Futurum I indicativi activi et passivi.
Відвідування практичних занять	1	1	1x2	1	1	1x2
Робота на практичних заняттях	10	10	10x2	10	10	10x2
Самостійна робота	10					
Модульний контроль	25					
Кількість балів за модуль	123					

Тиждень	10-11	12	13	15-16	17	18-19	20-21
Семестр	I семестр						
Модулі	Змістовий модуль II						

Теми практичних занять		Тема 1. Третя відміна іменників.	Тема 2. Третя відміна прикметників. Дієприкметник теперішнього часу активного стану.	Тема 4. Ступені порівняння прикметників. Прислівник.	Тема 5. Часи системи перфекта активного та пасивного стану.	Тема 6. Числівник.	Тема 7. Інфінітиви. Інфінітивні звороти: Accusativus cum infinitivo. Nominativus cum infinitivo.	Тема 8. Кон'юнктив. Gaudeamus. Синтаксис складного речення.
Відвідування практичних занять	1x2	1	1	1x2	1	1x2	1x2	
Робота на практичних заняттях	10x2	10	10	10x2	10	10x2	10x2	
Самостійна робота	15							
Модульний контроль	25							
Кількість балів за модуль	166							
Разом за семестр	284							
Підсумковий контроль	залік							

Заочна форма навчання

Разом: 60 год.: практичні заняття- 8 год., самостійна робота – 52 години

Семестр	І семестр						
Модулі	Змістовий модуль I						
Теми практичних занять	Тема 1. Латинський алфавіт. Фонетика. Іменник. I –II відміни. Прикметники I-II відмін. Присвійні займенники.	Тема 2. Дієслово. Наказовий спосіб. Теперішній час.	Тема 3. Часи недоконаного виду: Imperfectum et Futurum I indicativi activi et passivi.	Тема 4. Третя відміна іменників.	Тема 5. Третя відміна прикметників.	Тема 6. Четверта та пята відміни іменників.	Тема 7. Займенники: вказівні, питальні, відносні, заперечні. Займенникові прикметники.

Відвідування практичних занять	1	1					
Робота на практичних заняттях	10	10					
Самостійна робота	5		5	5	5	5	5
Кількість балів за модуль	52						

Семестр	I семестр					
Модулі	Змістовий модуль II					
Теми практичних занять	Тема 1. Ступені порівняння прикметників. Прислівник.	Тема 2. Часи системи перфекта: Perfectum, plusquamperfectum, futurum II indicativi activi et passivi.	Тема 3. Числівник.	Тема 4. Інфінітиви. Інфінітивні звороти: Accusativus cum infinitivo. Nominativus cum infinitivo.	Тема 5. Конюнктив. Gaudeamus.	Тема 6. Синтаксис складного речення. Підрядні речення мети, підрядні додаткові, підрядні часу.
Відвідування практичних занять					1	1
Робота на практичних заняттях					10	10
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5
Кількість балів за модуль	52					
Разом за семестр	104					
Підсумковий контроль	залік					

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

Основна:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова: Підручник для 9-11 класів ліцеїв, гімназій та гуманітарних класів загальноосвітніх шкіл / Н.Г. Корж, С.А. Шведов. – К.: Абрис, 1995. – 288 с.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: Підручник з латинської мови для учнів гуманітарних коледжів, ліцеїв, гімназій / за ред. М.А. Собуцького. – К.: СІНТО, 1994. – 272 с.

Додаткова:

1. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. 500 крилатих висловів. Тексти. Латино-український словник. – К.: «Індоевропа», 1993. – 320 с.
2. Литвинов В. Латинсько-український словник: 10 тисяч найуживаніших латинських слів. – Київ: Українські пропілеї, 1998. – 710 с.
3. Латинсько-український, українсько-латинський словник / Л. П. Скорина, О. А. Скорина. – К.: Обереги, 2004. – 448 с.
4. Латинська мова: Підруч. для студ. від-нь класич. філол. та інозем. філол. спец. вищ. закл. освіти / Л. Л. Звонська, В. М. Шовковий. – К. : Кн., 2003. – 527 с.
5. Оленич Р. М. Латинська мова: Навч. Посібн./ Р.М. Оленич. – Львів: Світ, 2008. – 333 с.
Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk574199.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Латинський портал [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.linguaeterna.com>.
2. Латинські крилаті вирази [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.latinpro.info/latinproverbs>
3. "Лapidарна латина". Збірка афоризмів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrlife.org/main/prosvita/latyna.htm>
4. Латина (з англійською):
<http://www.humanum.arts.cuhk.edu.hk/Lexis/Wheelock-Latin/>
<http://www.hhhh.org/perseant/libellus/aides/allgre/http://www.mun.ca/alciato/order.html>
5. www.perseus.tufts.edu/ Digital Library електронна бібліотека
6. http://www.fh-augsburg.de/~harsch/a_chron.html Bibliotheca Augustana електронна бібліотека.